

REFERAT Økonomiudvalget d. 31-10-2022

Mødedato Mandag d. 31. oktober 2022 kl. 17:30

Mødested Mødecenter C - Lokale 32 på Ballerup Rådhus - Ekstraordinært møde

Mødedeltagere Michael Jensen (O), Johan Müller (A), Hella Hardø Tiedemann (A) (Afbud), Allan Kristensen (C) (2. viceborgmester), Lolan Marianne Ottesen (A), Sandra Marsenic (A), Mikael Wandel (V), Taner Genc (F), Stine Rahbek Pedersen (Ø) (Afbud), Peter Als (A), Eik Møller (kommunaldirektør), Elisabeth Gadegaard Wolstrup (direktør), Mette Vaaben Mortensen (direktør), Marie Brøchner Jespersen, Jesper Würtzen (A) (borgmester)

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Mandat til Movia om buslinjer.....	4
Kunstgræsbane i Ballerup - anlægsbevilling.....	7
Godkendelse af referat (underskriftside).....	11

Punkt 1: Meddelelser

00.01.10-P35-12-21

Beslutning

Ingen meddelelser.

Afbud Stine Rahbek Pedersen (Ø), Hella Hardø Tiedemann (A)

Punkt 2: Mandat til Movia om buslinjer

13.05.16-Ø54-1-22

Tidligere behandling

Teknik- og Miljøudvalget den 1. december 2020 Punkt 12

Indhold

Sammendrag

Movia har bedt om mandat til to forhold: dels et genudbud af buslinje 216, dels om kommunerne vil udskifte HVO biodiesel med almindelig diesel.

Movia er i gang med at forberede det kommende udbud af bl.a. buslinje 216, som kører i Ballerup Kommune. Senest den 31. oktober 2022 skal kommunerne afgive et forhandlingsmandat til Movia. Kommunalbestyrelsen har på deres møde i oktober 2018 truffet en principbeslutning om, at kommunen ved fremtidige udbud ønsker nulemissionsdrift på bybuslinjer og mindst fossilfri drift på øvrige buslinjer. Ved de seneste udbud har der ingen prisforskel været på nulemissionsdrift og fossilfri drift. Administrationens anbefaling til kommunens forhandlingsmandat til Movia vil derfor være nulemissionsdrift på linje 216 samt tilvalg af elektriske ramper, digital trafikinformation, reklamer og et evalueringsteknisk fradrag for LCA-dokumentation.

I lyset af de kraftigt stigende priser på HVO biodiesel (Hydrotreated Vegetable Oil) har Movia undersøgt mulighederne for og konsekvenserne ved at udskifte HVO med almindelig diesel på de tidligere indgåede kontrakter, hvor der er valgt HVO biodiesel. Movia har åbnet mulighed for, at kommunerne ved bestilling senest 31. oktober 2022 midlertidigt kan få erstattet HVO med almindelig diesel fra 1. januar 2023. Dette kræver dog enighed blandt alle kommuner, som har buslinjer i de enkelte udbudsenheder.

Det anbefales som udgangspunkt at fastholde HVO Biodiesel på kommunens 3 tidligere udbudsenheder, men at kommunen vil være fleksibel, hvis der er et ønske fra andre kommuner om midlertidigt at overgå til diesel.

Baggrund

Movia udbyder, på vegne af kommuner og regioner, løbende busdriften og indgår kontrakter med de enkelte busoperatører. I forbindelse med udbuddet definerer Movia i samarbejde med de kommuner, som buslinjerne betjener, en række funktionskrav. Kommunerne skal senest den 31. oktober 2022 afgive et forhandlingsmandat til Movia, som beskriver kommunens ønsker til funktionskrav. I Movias trafikplan 2016 og Mobilitetsplan 2020 er der opstillet en målsætning om, at busdriften skal være fossilfri senest i 2030, og at mindst halvdelen af alle busser skal være elbusser. Fossilfriheden skal opnås ved at stille krav om nul-udledning af CO₂ i de løbende udbud. Kommunalbestyrelsen traf på deres møde den 29. oktober 2018 en principiel beslutning om ved kommende udbud at stille krav om nulemissionsdrift på bybuslinjer og mindst fossilfri drift på øvrige buslinjer.

Prisudviklingen for HVO og diesel har historisk set fulgt hinanden, hvor der har været en meromkostning på 5-6 kr. pr. liter HVO, men i løbet af det sidste år er prisudviklingen for HVO dog steget betydeligt kraftigere end diesel, således at prisforskellen nu er 8-11 kr. pr. liter. HVO Biodiesel er fremstillet af brugt madolie og blevet brintbehandlet, så den opstår samme egenskaber som fossilt diesel men har ikke nogen lokal udledning af CO₂. I Ballerup Kommune udgør HVO-buslinjerne 20 pct. af den samlede udgift til de kommunalt finansierede buslinjer, og de er fordelt på 3 forskellige udbudsenheder og involverer i alt 9 kommuner.

Ballerup Kommune har i december 2020 tilsluttet sig transportministerens klimasamarbejdsaftale om grøn kollektiv trafik, som bl.a. indebærer, at Ballerup Kommune har forpligtet sig til at stille krav om fossilfrit brændstof, når kommunens kollektive buslinjer bliver udbudt. Dette er i overensstemmelse med Kommunalbestyrelsens principbeslutning fra oktober 2018.

Sagsfremstilling

Movia gennemfører udbud A22 med forventet driftsstart enten i oktober 2024 eller juni 2025. Buslinje 216 (Ballerup st. - Roskilde st.) i Ballerup Kommune er omfattet af udbuddet. Buslinjen udgør ca. 1.300 køreplantimer om året eller ca. 3 pct. af de lokale køreplantimer. Hvis der stilles krav om nulemissionsdrift i dette udbud, vil ca. 87 pct. af de lokale køreplantimer blive kørt af fossilfri (18 pct.) eller nul-emissionsbusser (69 pct.).

Linje 216 indgår ikke direkte i arbejdet med Nyt Ringnet, hvor busnettet tilpasses til den kommende letbane i O3. Linjen kan blive dog blive tilpasset som følge af den igangsatte dialog med Egedal kommune om den fremtidige busdrift i området omkring Måløv-Smørum -Kildedal.

Da de seneste udbud har vist, at der stort set ingen prisforskel er mellem nul-emissionsdrift og fossilfri drift, har Movia besluttet kun at udbyde korte kontrakter med fossilfrie busser, som udløber senest i 2030. Dette har fået prisen på busser med fossilfrit brændstof til at stige samtidig med, at prisen for nul-emissionsbusser er faldet. Movia forventer, at et udbud med nulemissionsbusser vil være omkostningsneutralt i forhold til den nuværende kontrakt.

I forhold til øget tilgængelighed for handicappede er det nu muligt at tilvælge elektriske ramper i stedet for manuelle ramper, som tidligere har været standard. Det betyder, at gangbesværede ikke længere skal have en ledsager med til at betjene rampen, da chaufføren kan gøre det fra sin plads. Ligesom med de manuelle ramper er anvendelsen af rampen afhængig af udformningen af stoppestedet, idet den fungerer bedst, når der er kantsten med en minimumshøjde på 10 cm. Det anbefales, at stoppestederne for linje 216 frem mod driftsstart gennemgås med henblik på at sikre god tilgængelighed for kørestolsbrugere.

Movia har i samarbejde med en række nordiske trafikelskaber udviklet et spørgeskema vedrørende miljø- og klimapåvirkninger fra emissionsfri bussers produktion, anvendelse og bortskaffelse. Som noget nyt giver Movia mulighed for, at busoperatørerne kan få et evalueringsteknisk fradrag, såfremt de udfylder livcyklusanalytisk spørgeskemaet (LCA) og opnår en tilstrækkelig høj score. Viden om disse forhold kan anvendes til håndtering af spørgsmål fra borgere og medier (fx vedr. hvilke batterier benyttes, hvad er CO₂-fodaftrykket fra produktion af batterierne). Ved at efterspørge LCA-dokumentation bidrager kommunerne og regionerne til at skabe et større fokus på miljøpåvirkninger fra bussens produktion og end-of-life, hvilket er med til at flytte dagsordenen inden for industrien.

Movia anbefaler kommunerne at vælge digital information i busserne og i forlængelse af den nuværende kontrakt at tillade reklamer både i og udenpå busserne.

Buslinje 216 udbydes sammen med linje 220 og 358 i en udbudsenhed. Det betyder, at Ballerup, Egedal, Roskilde og Solrød kommuner skal blive enige om forhandlingsmandatet. Der er på administrativt niveau enighed om at indstille til de politiske udvalg, at Movia skal udbyde nulemissionsdrift samt tilvalg af elektriske ramper, digital trafikinformation, reklamer og et evalueringsteknisk fradrag for LCA-dokumentation for denne udbudspakke.

På baggrund af ovenstående og i tråd med Kommunalbestyrelsens principbeslutning, anbefaler administrationen, at kommunen stiller krav om nulemissionsdrift på linje 216 (Ballerup st. - Roskilde st.) samt tilvalg af elektriske ramper, digital trafikinformation, reklamer og et evalueringsteknisk fradrag for LCA-dokumentation.

I forhold til omstillingen af brændstof på de 3 tidligere udbudte enheder, har Movia beregnet, at en udskiftning af HVO til almindelig diesel skønsmæssigt ville give en besparelse i størrelsesorden 0,7- 0,8 mio. kr. og medføre et CO₂ udslip på 161 tons for perioden medio august – ultimo december 2022. Til sammenligning er den kommunale udgift til disse linjer i budget 2022 for den tilsvarende periode 1,9 mio. kr. svarende til, at HVO-linjerne udgør 20 % af den samlede udgift til de kommunalt finansierede buslinjer. Såfremt de kommuner, som deler buslinjerne på de enkelte udbudsenheder, kan blive enige, kan brændstoffet på de enkelte udbudsenheder ændres fra HVO til almindelig diesel eller omvendt med 1-2 måneders varsel. Movia vil derefter tilpasse de enkelte kommuners acontobetaling. Såfremt kommunerne giver Movia besked senest 31. oktober 2022 vil ændringerne træde i kraft 1. januar 2023 og blive medtaget i Movias budget 2023, som er grundlaget for beregningen af kommunerens acontobetaling for 2023.

Det anbefales, at Ballerup Kommune, i henhold til Kommunalbestyrelsens principbeslutning fra 2018 og tiltrædelsen af transportministerens samarbejdsaftale om grøn kollektiv trafik, fastholder HVO på de 3 udbudsenheder, men at Kommunen vil være fleksible, såfremt andre kommuner ønsker at ændre brændstoffet midlertidigt til almindelig diesel. Såfremt prisforskellen mellem almindelig diesel og HVO fortsætter med at stige kraftigt, vil sagen blive fremlagt på ny.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ramme 10.30 Trafik, infrastruktur og fritidsområder. Movia skønner, at udbuddet af linje 216 vil være udgiftsneutralt i forhold til den nuværende kontrakt. De stigende brændstofpriser generelt og på HVO i særdeleshed kan betyde en merudgift på skønsmæssigt 1,5 mio. kr. i 2023, hvis alle 3 udbudsenheder fastholdes med HVO-brændstof.

Bilag

6 bilag, heraf 0 anbefalet

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Center for By & Miljø indstiller, at

1. Kommunen meddeler Movia, at Kommunen ønsker nulemissionsdrift på linje 216 (Ballerup st. - Roskilde st.) samt
2. tilvalg af elektriske ramper for at øge tilgængeligheden for kørestolsbrugere,
3. tilvalg af digital trafikinformation,
4. fortsat at tillade reklamer både i og uden på busserne og
5. understøtte et evalueringsteknisk fradrag for LCA-dokumentation.
6. Kommunen fastholder HVO på de 3 tidligere udbudsenheder, men at kommunen vil være fleksibel, såfremt andre kommuner ønsker at ændre brændstoffet midlertidigt til almindelig diesel.

Beslutning

Indstilles til godkendelse med Klima- og Miljøudvalgets bemærkninger.

Sagens forløb

04-10-2022 Klima- og Miljøudvalget

Indstillingens punkt 1-5: Indstilles til godkendelse.

Indstillingens punkt 6: Indstilles til godkendelse med disse bemærkninger:

Der ønskes ikke fleksibilitet i forhold til andre kommuners ønsker. Klima- og Miljøudvalget foreslår, at der arbejdes på at indføre el-drift i alle kommuner.

25-10-2022 Økonomiudvalget

Udsættes

Bilag

Bilag 1 til udbudsgrundlag A22

Emissioner fra dieselfyr

Miljøteknisk bilag - udbudsgrundlag A22

Udbudsgrundlag A22 august 2022 med enhed H, I og J

LCA-dokumentation i A22

Movia - Prisudvikling for fossilfri enheder og mulighed for omstilling til alm. diesel

Afbud Stine Rahbek Pedersen (Ø), Hella Hardø Tiedemann (A)

Punkt 3: Kunstgræsbane i Ballerup - anlægsbevilling

04.01.10-P20-28-22

Tidligere behandling

Kommunalbestyrelsen den 29. november 2021 Punkt 25

Kultur- og Fritidsudvalget den 29. marts 2022 Punkt 11

Indhold

Sammendrag

Der ansøges om frigivelse af anlægsmidler 11,5 mio. kr. til detailprojektering og anlæg af ny kunstgræsbane i Ballerup Idrætsby.

Baggrund

Der er i investeringsoversigten for 2022 og 2023 afsat 12 mio. kr. til ny kunstgræs i Ballerup Idrætsby.

Kommunalbestyrelsen har den 29. november 2021 punkt 25 frigivet 500.000 kr. til forundersøgelse og projektering på projekt nr. A031119 Kunstgræsbane i Ballerup.

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte den 29. marts 2022 punkt 11, at administrationen i et samarbejde med en ekstern rådgiver indledte kvalificeringen af etableringen/placering af en ny bredde-kunstgræs fodboldbane på de eksisterende grusbanearealer i Ballerup Idrætsby, herunder prisen for etablering af henholdsvis en og to kunstgræsbaner på grusbanearealet.

Forundersøgelse samt forprojekt er gennemført i foråret 2022, og ligger til grund for sagsfremstillingen. I forundersøgelsen er banetype, størrelse og placering undersøgt og der er foretaget opmåling samt foretaget jord- og geotekniske prøver af eksisterende forhold i Ballerup Idrætsby. Herudover er foretaget en VVM-screening (Miljøvurdering).

Sagsfremstilling

Kunstgræs gør det muligt at spille fodbold udenfor - hele året. Ballerup Idrætsby har i dialog med de lokale fodboldklubber drøftet ønsker og behov for banetype, banestørrelse og mulig placering af ny kunstgræsbane i Ballerup Idrætsby. Affødt af denne dialog og med administrationens anbefaling planlægges derfor for en breddebane svarende til én 11mands-fodboldbane beliggende på den eksisterende grusbane syd for TopDanmark Hallen. Den eksisterende grusbane har i dag ingen idrætsmæssig funktion. Med den nye fodboldbane øges det spillemæssige areal til fodbold i Idrætsbyen og vil med belysningsanlæg sikre banens anvendelse hele året - også om vinteren.

Non-infill kunstgræs fodboldbane

Den nye kunstgræsbane anlægges som en 4. generationskunstgræsbane også betegnet som en non-infillbane, og indeholder derfor ingen former for infill (granulat). Med 4. generationskunstgræs fjernes genen med synligt spild af granulat til omgivelserne. Normalvis beregnes kunstgræsbaner at have en levetid på 8-10 år. Erfaringen med anvendelsen af 4. generatiionskunstgræs er endnu ikke så udbredt, at den reelle levetid for kunstgræstæppet kan forudsiges.

En ny lovgivning fra EU forventes at udfase brugen af gummigranulat (mikroplast) som infill i kunstgræsbaner. Det har ikke været muligt for administrationen at få indblik i den eventuelle nye EU-lovgivning eller hvornår den reelt forventes at blive vedtaget. Det har tidligere været nævnt, at lovgivningen ville blive vedtaget ultimo 2022.

Etablering og opbygning af banen

Toplag af grus fra den eksisterende bane bortskaffes. Den øvrige opbygning af grus og sand genanvendes i opbygningen af den nye kunstgræsbane. Eksisterende dræn på grusbanen fjernes og erstattes af et nyt drænsystem, der ligesom i dag vil blive koblet til det eksisterende ledningsnet i Ballerup Idrætsby. Forsyningsselskabet Novafos er orienteret om projektet og deltager i den videre projektering i forbindelse med kobling af drænvand til ledningsnettet.

Omkring banen etableres gitterhegn som 4 m højt hegn bag målfelterne, og omkring den øvrige del af banen etableres der 1,1 m højt tilskuerrækværk. Der bliver etableret krybeåbninger bag alle målfelter, så der er mulighed for at komme ud og hente bolde. Adgang til banen vil ske via låger eller krybehuller for at mindske muligheden for at knallerter og cykler tages med ind på banen. Låger vil være aflåst når banen ikke anvendes.

Eksisterende belysningsmaster på grusbanen er forældet og fjernes. Der etableres et nyt lysanlæg med LED-belysning på 18 m høje master, der sikrer, at lyset fokuseres på banen så lysforurening til omgivelserne mindskes. I forbindelse med

den kommende byggesagsbehandling af lysmastfundamenter sendes projektet i høring hos de nærliggende boliger.

Udstyr som mål, scoretavle og spillerbokse er indeholdt i projektets anlægsøkonomi. I forbindelse stigende materialepriser på bygge- og anlægsarbejder er det endnu uvist i hvilket omfang kunstgræsprodukter er påvirket. Hegn samt belysningsarmaturer har pt. lang leveringstid. Begge dele kan på sigt få betydning for tidsplanen og banens anlæggelse.

Forventet tidsplan:

- Frigivelse af midler til projektering og til anlæggelse af kunstgræsbane i Ballerup Idrætsby, Kultur- og Fritidsudvalget/Kommunalbestyrelsen september 2022
- Udbud af rådgivning, september/oktober 2022
- Projektering af ny kunstgræsbane samt byggesags- og myndighedsbehandling i Ballerup Kommune, november-februar 2023
- Entrepriseudbud af ny kunstgræs, marts/april 2023
- Anlæg af kunstgræsbane maj-september 2023

Mulighed for yderligere kunstgræsbanearreal i Ballerup Idrætsby - frigivelse af træningstid til indendørsidrætten

I dialogen med boldklubberne er der spurgt til yderlige kunstgræs, såfremt hele den eksisterende grusbane udnyttes. Ved optimering af den eksisterende grusbane kan yderlige 6000 m² areal udnyttes til kunstgræs med opstregning af henholdsvis 1x8 mandsbaner, 2x5 mandsbaner eller 4x3 mandsbaner. Dette vil tilføre yderligere fodboldareal til brugerne af Ballerup Idrætsby. Endvidere vil en følge af dette være, at fodboldklubben BSF vil kunne frigive indendørs træningstid i en række af kommunens haller idet samtlige af klubbens hold, bortset fra U5 og U6, vil træne udendørs. Dette til glæde og gavn for indendørsidrætten, der vil opnå flere træningstider og -muligheder.

Såfremt dette ønskes indarbejdet, kan der i forbindelse med budgetforhandlingerne afsættes yderligere 4,5 mio. kr. til anvendelse i 2023.

Yderligere deltagelse på mødet

På Økonomiudvalgets møde deltager centerchef Steen Pedersen og landskabsarkitekt Mette Møller-Nielsen fra Center for By og Miljø under behandlingen af sagen.

Konsekvenser for den fysiske tilgængelighed

Ingen konsekvenser for den fysiske tilgængelighed. I forbindelse med udformning af kunstgræsbanen sikres fremadrettet grusstier til fodgængere og cyklister nord, øst og vest for banen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

På investeringsoversigten er afsat 12 mio. kr. til ny kunstgræsbane i Ballerup Idrætsby, fordelt med 0,5 mio. kr. i 2022 samt 11,5 mio. kr. i 2023. 0,5 mio. kr. er frigivet i 2022 til forundersøgelse og projektering.

Beløb på 11,5 mio. kr. ønskes frigivet til projekt nr. A031119 Kunstgræsbane i Ballerup fordelt på 0,3 mio. kr. i 2022 til yderligere projektering og 11,2 mio. kr. til anlæg i 2023. 10 pct. af bevillingen anvendes til intern projektering i C-BM

Anlægsbevilling

Bevilling

Ønsket bevilling <i>inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, it mv.</i>	11.500.000 kr.
Tidligere bevilling <i>inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, it mv.</i>	500.000 kr.
Rådighedsbeløb hentet fra andre projekter <u>Projektnummer og projektnavn noteres herunder</u>	0 kr.
Projektets forventede totaludgift (rådighedsbeløb)	12.000.000 kr.

Fordeling af rådighedsbeløb og afledte driftsudgifter

(mio. kr.)	2021	2022	2023	2024	2025
Projektets rådighedsbeløb fordelt på år		0,8	11,2		

Afledte driftsudgifter på ramme 40.35 under anlægsprojektet					
Afledte driftsudgifter på ramme 40.35 efter anlægsprojektet			0,28	0,28	0,28

Bilag

5 bilag, heraf 1 anbefales (Heraf 1 tilknyttet efter Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 4. oktober 2022 og 1 tilknyttet efter Økonomiudvalgets møde 25. oktober 2022)

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Center for By og Miljø indstiller, at

1. Der gives en anlægsbevilling på 11,5 mio. kr. fordelt med 0,3 mio. kr. i 2022 og 11,2 mio. kr. i 2023 til projekt nr. A031119 Kunstgræsbane i Ballerup.
2. Udgifter til den afledte drift indarbejdes ved førstkommende budgetopfølgning.

Beslutningshistorik

Kultur- og Fritidsudvalget 31-10-2022 Punkt 2

Beslutning

Indstillingens punkt 1 og 2 indstilles til godkendelse med nedenstående tilføjelser:

3. Der stilles krav i det kommende udbud om, at der ikke udledes PFAS fra kunstgræsbanen.
4. Resultat af udbud forelægges Klima- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget til orientering
5. Der efterfølgende forelægges udkast til udledningstilladelse til godkendelse i Klima- og Miljøudvalget. Kultur- og Fritidsudvalget får sagen til orientering.
6. Der tages prøver fra drænvandet ved ekstern leverandør, og om nødvendigt foretages rensning således at grænseværdierne overholdes.

Beslutning

Indstilles til godkendelse med Kultur- og Fritidsudvalgets indstilling

Sagens forløb

06-09-2022 Kultur- og Fritidsudvalget

Indstilles til godkendelse

20-09-2022 Økonomiudvalget

Indstilles til godkendelse

26-09-2022 Kommunalbestyrelsen

Sagen oversendes til fornyet udvalgsbehandling i Kultur- og Fritidsudvalget.

04-10-2022 Kultur- og Fritidsudvalget

Indstilles til godkendelse med denne bemærkning:

Kultur- og Fritidsudvalget fik svar på en række spørgsmål. Disse svar ønskes publiceret med referatet fra udvalgsrådet.

25-10-2022 Økonomiudvalget

Udsættes

Bilag

Kunstgræsbane i Ballerup

Notat om non-infill kunstgræs - Tilføjet efter Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 6. september 2022

Svar i forbindelse med politisk behandling - udarbejdet den 23. september 2022

Præsentation med besvarelse af spørgsmål vedr. Kunstgræs i Ballerup - Tilføjet efter mødet i Kultur- og Fritidsudvalget den 4. oktober 2022

ANBEFALES Notat om kunstgræs af den 26. oktober 2022 - Tilføjet efter Økonomiudvalgets møde 25. oktober 2022

Afbud Hella Hardø Tiedemann (A), Stine Rahbek Pedersen (Ø)

Punkt 4: Godkendelse af referat (underskriftside)

00.22.00-P19-7-21

Beslutningen træffes af

Økonomiudvalget

Indstilling

For at godkende referatet for dette møde skal alle medlemmer af udvalget klikke på "Godkendt".

Afbud Hella Hardø Tiedemann (A), Stine Rahbek Pedersen (Ø)